

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **G. S.**, zast. Mgr. Matúšem Bónou, advokátem, se sídlem Starobrněnská 3, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 1. 2009, č. j. 56 Az 71/2008 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 1. 2009, č. j. 56 Az 71/2008 - 28, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2008, č. j. OAM-1-832/VL-20-K04-2007 a rozhodl dále, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu

jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítá, že mu je přičítáno k tíži, že tvrzené skutečnosti neprokázal a zpochybňuje závěr, že tato tvrzení byla vyvrácena důkazy opatřenými žalovaným. V tomto směru stěžovatel spatřuje pochybení krajského soudu, neboť sice může být pravdou, že žalovanému se dotazy u různých institucí nepodařilo skutečnosti tvrzené žalobcem ověřit, ale tyto negativní výsledky nelze označit a hodnotit v procesním smyslu jako důkaz vyvracející tvrzení žalobce a zejména důvodnost jeho obav. Informace úřadů a institucí oslovených žalovaným nemohou podle stěžovatele být úplné a postihovat poměry a dění v zemi původu stěžovatele v celém rozsahu a plně šíři. Podle stěžovatele nelze v žádném případě vyloučit, že se podílel na činnosti jím označovaného uskupení (zaměřenému údajně proti gruzínské vládní politice), které mohlo, avšak nemuselo mít právní subjektivitu a stejně tak mohlo, ale nemuselo být totožné s organizací zjištěnou prověřováním ze strany žalovaného. Uvedl dále, že opoziční síly v Gruzínské republice jsou do značné míry rozptýlené a je pochopitelné, že mezi pevně organizovanými subjekty se vyskytují i složky a skupiny neformální povahy, existující třeba jen po omezenou dobu, často se překrývající jak personálně tak organizačně. Navíc nelze hypoteticky vyloučit ani aktivitu orgánů státní moci, směřující k provokacím, o čemž sám žalobce nemusel mít povědomost. Stěžovatel má za to, že hodnocení jeho výpovědi jako nevěrohodné pouze na základě zjištění žalovaného o neexistenci stěžovatelem uváděných skutečností, je nesprávné. Z obvyklé rozhodovací praxe ve věcech mezinárodní ochrany naopak vyplývá, že je na místě přikládat daleko větší vážnost tvrzením žadatelů a nelpět na materiálních důkazech (listinách, svědectvích dalších osob atp.), a to právě vzhledem ke specifickým okolnostem azylového řízení. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl, že o udělení azylu žádá, protože mu v případě jeho návratu do Gruzie hrozí nebezpečí.

Krajský soud shodně s žalovaným podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) a b) neshledal. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že odlišnosti mezi tvrzeními stěžovatele a dostupnými informačními zdroji jsou natolik zásadní, že skutečnosti tvrzené žalobcem nelze vzít v potaz. Přisvědčil také názoru žalovaného, že stěžovatel zřejmě využil povědomí o situaci v Gruzii, kterou posléze použil při argumentaci ohledně jím uváděných azylových důvodů. Krajský soud poukázal na

skutečnost, že stěžovatel své potíže spojoval s činností mládežnické organizace „Dzaladobis Tzinaaghmdag“, jejíž působení na opoziční scéně v Gruzii nebylo nikterak prokázáno, stejně jako neoprávněné věznění členů této organizace. Shledal tedy, že informacemi, které získal žalovaný byla tato tvrzení stěžovatele vyvrácena. Krajský soud tak stejně jako žalovaný dospěl k závěru o nevěrohodnosti stěžovatelových tvrzení a konstatoval, že nebylo prokázáno, že by stěžovatel byl ve své vlasti pronásledován, nebo se pronásledování mohl důvodně obávat. Krajský soud se ztotožnil také se závěrem žalovaného, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany v posuzovaném případě shledány nebyly.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti považuje Nejvyšší správní soud za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje na společenské poměry panující v zemi původu a nesouhlasí s vyhodnocením své výpovědi jako nevěrohodné, neboť má za to, že žalovaný nevyhodnotil správně zjištěné důkazy. Stěžovatel je na rozdíl od žalovaného i krajského soudu přesvědčen, že zjištěné důkazy nevyvrací jeho tvrzení. Veškeré námítky však stěžovatel vznáší toliko v obecné rovině. Obecné námítky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byly již předmětem množství rozhodnutí zdejšího soudu, namátkou lze uvést například rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, kde konstatoval, že *za situace, kdy námítky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise*, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, www.nssoud.cz, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že *nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelkou předložených nebylo přihlédnuto a nebyly označeny žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty*.

Nejvyšší správní soud k výše uvedenému dodává, že při zjišťování skutkového stavu je třeba vycházet z toho, zda stěžovatel v řízení unesl břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat, resp. informace o zemi původu žadatele o azyl by byly relevantní především s ohledem na možné udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu) nebo při hodnocení doplňkové ochrany (překážek vycestování) ve smyslu § 14a zákona o azylu. V případě, že žadatel o azyl však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.

Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na

stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele. Se stěžovatelem se tedy lze ztotožnit v tom, že řízení o udělení azylu má specifickou povahu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal celý správní i soudní spis a zjistil, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu postupoval důsledně a pečlivě, obstaral si dostatek informací o zemi původu stěžovatele, tvrzení stěžovatele s těmito informacemi porovnal a mohl tak ve věci učinit autoritativní závěr. Nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům předložených stěžovatelem nebylo přihlédnuto. Z rozhodnutí žalovaného plyne, že situaci v domovské zemi stěžovatele zjistil a popsal na základě četných zdrojů, mj. zprávy Ministerstva zahraničí USA a zpráv Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Žalovaným provedené dokazování tak považuje Nejvyšší správní soud za dostatečné a skutková podstata, ze které žalovaný vycházel má oporu ve spise. Stejně jako krajský soud i Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že činnost organizace „Dzaladobis Tzinaaghmdag“, kvůli níž měl stěžovatel údajně v zemi původu problémy, nebyla na opoziční scéně v Gruzii nikterak prokázána, stejně jako neoprávněné věznění členů této organizace. Nejvyšší správní soud proto nemohl přisvědčit námitce stěžovatele, v níž namítal, že hodnocení jeho výpovědi jako nevěrohodné na základě zjištění žalovaného o neexistenci stěžovatelem uváděných skutečností, je nesprávné.

K otázce rozporů ve výpovědích stěžovatele vázících se k azylově relevantním důvodům, způsobujících nevěrohodnost jeho výpovědi a svědčících o účelovosti jeho tvrzení se již Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004 - 40, www.nssoud.cz, v němž vyslovil (ve vztahu k tehdy ještě účinnému správnímu řádu z roku 1967), že *„není v rozporu se zásadami správního řízení (§ 3 správního řádu) ani s konkrétními povinnostmi správního orgánu při zajišťování podkladů pro vydání rozhodnutí (např. § 32 odst. 1 správního řádu), jestliže správní orgán při zjišťování skutkového stavu neuzná či zpochybňuje některá tvrzení účastníka řízení, jež nelze jinak ověřit nebo jež lze ověřit jen s mimořádnými obtížemi, jestliže se jiná tvrzení účastníka, jež mají z hlediska předmětu řízení zásadní význam, ukázala být nepravdivá nebo zásadním způsobem vnitřně rozporná“*. Otázka věrohodnosti výpovědi žadatele byla v minulosti řešena m.j. také Vrchním soudem v Praze, který v rozsudku ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2002 - 31 dospěl k závěru, že *„pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o nichž žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, a případné důkazy, jichž se na podporu svých tvrzení takový žadatel dovolává v rámci azylové procedury, mohou být ověřeny zpravidla toliko rámcově. (...) Potřebnou věrohodnost sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost tvrzení opakovaně zjištěna a nasvědčuje tak tomu, že k odchodu z vlasti vedly žadatele skutečnosti jiné, než jím tvrzené“*.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu